

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____

“ _____ ” _____ 20__ р.

ДВВС «ПРОВІДНІ ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО БРИТАНСЬКОГО РОМАНУ»

_____
(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА
дисципліни за вільним вибором студента

підготовки магістр
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)
напряму 8.014.1 (середня освіта)
(шифр і назва напряму)
спеціальності Англійська мова і література
(шифр і назва спеціальності)

(Шифр за ОПІ _____)

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою світової літератури
(найменування кафедри)

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Сенчук І.А., канд. філол. наук, доцент кафедри світової літератури

Обговорено та схвалено Вченою радою факультету

_____

“ _____ ” _____ 20__ року, протокол №__

ВСТУП

Програма вивчення дисципліни за вільним вибором студента **“Провідні тенденції сучасного британського роману”** складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра напрямку (спеціальності) “Англійська мова та література”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є загальні тенденції розвитку жанру роману у Великій Британії кінця ХХ – початку ХХІ століть.

Міждисциплінарні зв’язки: Спецкурс **“Провідні тенденції сучасного британського роману”** актуалізує та підсумовує інтелектуальні здобутки курсів “Вступ до літературознавства”, “Національна (англійська) література”, “Історія філософії”, “Етика та естетика”, “Лінгвокраїнознавство”, “Історія світової літератури”, “Теорія літератури”, дозволяє включити набутий студентами інформаційний досвід у систему нового знання.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальні тенденції розвитку сучасного британського роману: культурно-інтелектуальний контекст.
2. Британський постмодерністичний роман: провідні тенденції розвитку.
3. Мультикультурний контекст сучасної британської літератури.
4. Фемінний дискурс сучасної британської літератури.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання дисципліни за вільним вибором студента **“Провідні тенденції сучасного британського роману”** є ознайомити студентів з провідними тенденціями розвитку жанру роману в британській літературі ХХ – початку ХХІ століть; окреслити найновіші літературно-критичні напрями досліджень; докладно вивчити творчості провідних британських письменників-романістів окресленого періоду, їхні новації та внесок у світовий літературний процес; поглибити розуміння студентами національних особливостей британської літератури окресленого періоду.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни за вільним вибором студента **“Провідні тенденції сучасного британського роману”** є навчити розуміти світоглядні та естетичні засади творчості британських романістів зламу ХХ–ХХІ століть; розвинути практичні навички аналізу літературного твору в контексті соціокультурної ситуації та філософських ідей часу. Важливим моментом є здатність студентів розуміти і пояснювати вияви національних особливостей і притаманних літературному напрямку чи течії рис в окремому творі.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- найважливіші тенденції розвитку сучасного британського роману;
- естетичні та літературні погляди провідних національних письменників;
- програмні романи письменників, а також головні етапи творчості;
- переклади українською мовою творів національної літератури.

вміти :

- аналізувати художні твори сучасної британської літератури, виявляючи в них проблематику ідентичності, риси постмодернізму, мультикультуралізму;
  - пояснювати вияви загальних особливостей і художніх рис, притаманних літературному напрямку чи течії, в окремому творі;
  - визначати художні особливості твору;
  - показати, у чому полягає новаторство автора твору.
-

На вивчення дисципліни за вільним вибором студента відводиться 90 години/3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні тенденції розвитку сучасного британського роману: культурно-інтелектуальний контекст.

Тема 1. Літературний процес у Великій Британії кінця XX – початку XXI століть. Культурно-історичні координати сучасної літератури у Великій Британії: глобалізаційні тенденції та мультикультуралізм. Актуальні літературно-критичні підходи до вивчення сучасної художньої літератури.

Тема 2. Постмодернізм у британській літературі останніх десятиліть XX ст. Національна специфіка становлення постмодернізму в літературі Великої Британії. Жанрова багатомірність сучасного британського постмодерністичного роману.

Змістовий модуль 2. Британський постмодерністичний роман: провідні тенденції розвитку.

Тема 3. Поетика британського університетського роману. Поняття і генеза університетського роману в британській літературі. Сучасний університетський роман і академічне літературознавство. Проблематика і поетика романів університетської трилогії Д. Лоджа.

Тема 4. Творчість М. Бредбері в контексті університетської прози. М. Бредбері – літературознавець і романіст. Тема університету в творчості М. Бредбері.

Тема 5. Історичний дискурс у британському романі зламу XX–XXI ст. Репрезентація історії в художній літературі: поняття «фікційна історія» та «історіографічний метароман». Постмодерна рецепція історії в романах М. Бредбері.

Тема 6 Особливості історіографічного роману Г. Свіфта. Проблематика романної творчості Г. Свіфта. Мотив «кінця історії» в романі Г. Свіфта «Земля води».

Тема 7. Концепція історичного часу в романах Дж. Барнса. Поетика історіографічних романів Дж. Барнса. Інтерпретація історії в романі Дж. Барнса «Історія світу в 10 ½ розділах». Роман Дж. Барнса «Англія, Англія» як зразок історіографічного метароману.

Тема 8. Конфігурація сучасного британського біографічного роману. Генеза біографічного письма в англійській літературі: поняття «художня біографія», «біографічний роман». Наративна конфігурація сучасного біографічного роману. Металітературні модифікації біографічного роману Дж. Барнса «Папуга Флобера».

Тема 9. Трансформації біографічного жанру в творчості П. Акройда. Літературні біографії П. Акройда. Поетика біографічного роману П. Акройда. Ідейно-естетична концепція та наративна організація роману П. Акройда «Чаттертон».

Змістовий модуль 3. Мультикультурний контекст сучасної британської літератури

Тема 10. Мультикультуралізм і сучасний британський роман. Британський художній мультикультуралізм: специфіка і природа. Постколоніальна складова мультикультурного дискурсу. Художня модель картини світу в романах В.С. Найпола. Проблематика творчості Т. Мо.

Тема 11. Романна творчість С. Рушді в контексті британського художнього мультикультуралізму. Поетика та проблематика романів С. Рушді. Репрезентація історії в романах С. Рушді.

Тема 12. Проблема мультикультурної ідентичності в сучасному британському романі. Проблема національної і культурної ідентичності в сучасному британському романі: поняття «гібридна ідентичність». Проблема гібридної ідентичності в творчості Г. Курейші: роман «Будда з передмістя».

Тема 13. Поетика і проблематика романів К. Ішігуро. «Японські романи» К. Ішігуро: проблематика та особливості наративної організації. Дослідження феномену англійськості в романі К. Ішігуро «Залишки дня».

Змістовий модуль 4. Фемінний дискурс сучасної британської літератури.

Тема 14. Британське жіноче письмо другої половини XX – початку XXI ст. Проблематика і поетологічні особливості романів М. Дребл.

Тема 15. Проблематика та художня своєрідність романної творчості Д. Лессінг. Особливості художньої прози Д. Лессінг. Дослідження людської природи та проблема ідентичності в романній творчості Д. Лессінг.

Тема 16. Поетика романів А.С. Байетт. Поєднання історичного і психологічного дискурсів у романах А.С. Байетт. Роман «Одержимість» А.С. Байетт: поетологічні особливості.

3. Рекомендована література

• Рекомендована художня література:

1. Лодж Д. Обмін місцями. Маленький світ. Автор, автор.
2. Бредбері М. Людина історії. Доктор Кримінале. До Ермітажу.
3. Барнс Дж. Історія світу в 10 ½ розділах. Папуга Флобера. Англія, Англія.
4. Акройд П. Чаттертон. Останній заповіт Оскара Вайлда. Мільтон в Америці. Хоксмур. Лондон. Біографія.
5. Найпол В.С. Таємниця прибуття. Шлях у світ. Напівжиття.
6. Русді С. Опівнічні діти. Флорентійська чарівниця. Останній подих мавра.
7. Ішігуро К. Не відпускай мене. Блідий гірський краєвид. Залишки дня.
8. Курейші Г. Будда з передмістя. Мій син – фанатик.
9. Лессінг Д. Трава співає. Марта Квест. Золотий записник. П'ята дитина. Бен серед людей.
10. Байетт А.С. Одержимість. Дитяча книга.

• Рекомендована критична література:

1. Бандровська О. Т. Творчість Девіда Лоджа і академічний контекст / О. Т. Бандровська. – Київ : Генеза, 1998. – 99 с.
2. Бандровська О. Трансформації біографічного жанру в творчості Пітера Акройда / О. Бандровська // Записки Наукового товариства імені Шевченка Т. ССXLVI. Праці Філологічної секції. – Львів, 2003.
3. Бредбері М. Британський роман нового часу / Малколм Бредбері. – К. : Ксенія Сладкевич, 2011. – 480 с.
4. Бурко В. Художні моделі світу у постколоніальному романі (Дж. Рис, Ч. Ачебе, В. Найпол) : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.01.06 / В. Бурко; Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. – Т., 2011. – 20 с.
5. Горлач М. Концепт «Інший» у романній творчості Доріс Лессінг : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.04 / М. Горлач ; Таврійський нац. ун-т ім. В.І. Вернадського. – Сімферополь, 2013. – 20 с.
6. Дробіт І. Історичний дискурс у британському романі 80-90-х років ХХ ст. : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.01.04 / І. Дробіт ; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 2010. – 20 с.
7. Жлуктенко Н. Ноктюрни Казуо Ішігуро: транспозиція у постмодернізм [Електронний ресурс] / Н. Жлуктенко // Літературознавчі студії. – 2013. – Вип. 39(1). – С. 367-372. – Режим доступу : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Lits_2013_39\(1\)_50.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Lits_2013_39(1)_50.pdf)
8. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005.
9. Колесник Г. Модифікація жанру біографії у творчості Пітера Акройда : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.04 / Г. Колесник ; НАН України, Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка. – К., 2008. – 20 с.
10. Література Англії ХХ століття: навч. посібник / за ред. К.О. Шахової. – К.: Либідь, 1993.
11. Мазін Д. Поетика романів Салмана Русді : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.01.04 / Д. Мазін ; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 2003. – 20 с.
12. Мурашковски С. «Сэр Видиа»: литература факта или форма социального расследования? [Електронний ресурс] / С. Мурашковски. – Режим доступу : <http://www.zpu-journal.ru/e-zpu/2009/5/Murashkovsky/>

13. Петрусь О. особливості наративної стратегії в біографічній прозі Пітера Акройда : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.04 / О. Петрусь ; Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. – Дніпропетровськ, 2008. – 20 с.
14. Подкоритова О. Філософсько-ідеологічні засади творчості Доріс Лессінг: пошуки ідеалу // Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки. – 2009. – Вип. 46. – С. 175-179.
15. Усенко О. Японський компонент імагологічної проблематики творчості Кадзуо Ішігуро : автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.05 / О. Усенко ; Дніпропетр. нац. ун-т ім. Олеся Гончара. – Дніпропетровськ, 2014. – 20 с.
16. A Companion to the British and Irish Novel. 1945–2000 / ed. by B.W. Shaffer. – Oxford : Blackwell Publishing, 2005. – 583 p.
17. McNale B. Postmodernist Fiction / Brian McNale. – London & New York : Routledge, 1993. – 264 p.
18. Morace R. A. The Dialogic Novels of Malcolm Bradbury and David Lodge / Robert A. Morace. – Carbondale, IL : Southern Illinois University Press, 1989. – 223 p.
19. Waugh P. Metafiction: The Theory and Practice of Self-conscious Fiction / Patricia Waugh. – London: Routledge, 2002. – 192 p.
20. Waugh P. The Harvest of the Sixties: English Literature and Its Background 1960-1990. – Oxford, 1995.

4. **Форма підсумкового контролю успішності навчання** залік
5. **Засоби діагностики успішності навчання** письмові модульні роботи, опитування прочитаних художніх творів, реферат, усне опитування на заліку.